GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ¼ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Peutru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 89. BRASIOVU, 25|13 Novembre 1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 24 Novembre n.

Veste buna: Stindartulu romanu falfaie pe zidurile citadellei turcesci dela Rahov'a. Trupele romane de pe tiermulu dreptu atacara in 19 l. c. Rahov'a si dupa o viua bombardare luara cu assaltu forturile cele mai inaintate. Bombardarea cetatii s'a continuatu apoi din positiunile ocupate, pana in nóptea spre 21 Nov., in care generalulu Lupu trecundu Dunarea cu noue trupe pe pontónele dela Bechetu a sositu in ajutoriu braveloru trupe de sub comand'a colonelului Slaniceanu si a ocupatu Rahov'a, pe candu turcii profitandu de céti'a désa din diu'a aceea s'au retrasu spre Vidinu. Turcii póte se fi fostu deja prinsi si incungiurati pana acuma, ca-ci cavaleri'a romana indata s'a tramisu spre urmarirea loru. Asteptamu cu nerabdare sciri mai detaliate asupra acestei victorie a armeloru romane, care este in momentele de faç̧ia de-o importantia dupla politica si strategica.

Eta dér' inca unu faptu de arme stralucitu alu romaniloru, care s'a petrecutu intr'unu timpu, candu inimicii loru respandira din nou minciun'a, ca armat'a romana va fi dissolvata in o suta si o miia particele, cari voru fi apoi incopciate diferiteloru corpuri russesci. Ne bucuramu din tóta anim'a pentru desmintirea, ce a dat'o acestei faime reutatióse brav'a óste romana de sub comand'a generalului Lupu. Ce voru mai nascocí acuma turcomanii neimblanditi, dupa ce vedu, ca trupe romane in numeru de celu puçinu 10,000 cu vreo 40 tunuri au luatu Rahov'a, ca operéza cu totulu independentu contra turciloru pe sioseu'a Vidinu-Plevn'a, ca ameniutia póte chiáru si Vidinulu? Cumu se unesce acést'a cu dissolverea intregei armate, de care visau mai cu séma turcofilii din Budapest'a si Vien'a?

Victori'a dela Rahov'a se intielege, ca nu s'a potutu reportá de catra trupele romane, fora cá ele se aiba perderi fórte simtibile. Astfeliu se anuncia, ca la luarea acestei cetati au cadiutu 2 majori, 2 locotenenti si 66 soldati morti, ér' locotenentulu-colonelu Maldarescu cu trei sub-locoten. si 149 soldati au fostu raniti. Nu trebuie se uitamu, ca turcii si de astadata au ocupatu positiuni tari si s'au luptatu indaretulu zidurilorn cetatii. Perderile suferite cu acést'a ocasiune sunt unu nou si stralucitu documentu pentru bravur'a soldatului romanu.

La victori'a dela Rahov'a s'a adausu mai totu intr'unu timpu unu altu succesu reportatu de artileri'a romana pe Dunare. O bateria romana a facutu se se cufunde in Dunare la 20 l. c. unu monitoriu turcescu, care erá ascunsu dupa o insula turcésca din susu de Calafatu. Se dice, ca acestu monitoriu voindu se ésa de acolo, bateri'a de sub comand'a colouelului Gorjanu a deschisu foculu si la alu 80-lea focu l'a lovitu astfeliu, incatu vasulu se aprinse si dupa o jumetate óra se cufundá cu totulu in Dunare. Din nou s'a doveditu aci intelligenti'a si valórea artileristului romanu.

Vreo 16 tabore (bataiióne) turcesci au atacatu in 19 l. c. positiunele russesci dela Pyrgu din susu de Rusciucu, dér' au fostu respinse cu mari perderi peste riulu Lomu. Russii au perdutu 180 ómeni, turcii au avutu inse perderi intreite. Desertorii turcesci ar' fi declaratu, ca la Rusciucu sunt 30,000 turci, la Rasgradu 20,000 si ca Suleiman-pasi'a se afla cu restulu la Eski-Djuma.

Dela Plevn'a n'avemu nici o seire mai nóua. Osman-pasi'a se dice, este aprovisiunatu inca pentru cateva septemani. Prin luarea Rahovei i s'a inchisu definitivu si calea spre Vidinu, pe care póte ar' fi mai potutu strabate.

Pre candu serbii stau gat'a se inIre in fine si ei in actiune, cooperandu póte cu trupele de sub comand'a generalului Lupu contra Vidinului, muntenegrinii au inaintatu pana la marea adriatica, au ocupatu orasiulu si portulu Spizza, apoi orasiulu Antivari si bombardéza citadell'a turaésca de aici.

„Romanulu" aduce urmatória scire telegrafica;

Bechetu, 21 Nov. st. n. Ve depesiezu din Rahov'a, pe ale carei intariri falfaie stindartulu romanu. Cei d'antaiu, cari au ocupatu o reduta, au fostu Rosiorii sub comand'a majorului Rasti. Generalulu Lupu, cu statulu seu majoru, cu trupe de linia si cu dorobanti, treceau in acelasi timpu Dunarea. Turcii, profitandu de cétia, s'au retrasu de asta nópte, urmariti de trupele romane.

La acést'a adauge numit'a fóia:

„Drapelulu romanu, pentru a dou'a óra dela Mihaiu, falfaie pe zidurile Rahovei. Adi, Mercuri la 9 óre diminéti'a trupele romane au ocupatu Rahov'a. Lupt'a s'ar' fi urmatu trei dile, incependu de Luni. Turcii s'au retrasu spre Lom-Palank'a si Vidinu; ei sunt urmariti de trupele romane de pe tiermulu dreptu. Armat'a dela Bechetu a trecutu la Rahov'a. D. primu-ministru a luatu mesuri pentru a legá acestu punctu cu Romani'a printr'o linia telegrafica. Traiésca Romani'a si armat'a ei!"

Revist'a politica.

Brasiovu, in 23 Novembre n.

Judecatorii din Budapest'a au vorbitu. In 20 ale lunei curente s'a publicatu sentinti'a inaltei curti de justitia in caus'a complotului secuiescu, prin care se casséza decisiunile de arestu preventivu ale tribunalului si ale tablei regesci din Tergulu-Muresiului si se ordona punerea pe peciori liberu a tuturoru celoru invinuiti pentru transportulu de arme in Secuime, cari sunt: Lanszky, Andreiu Gál, Stefanu Gál, Horváth, Szücs, Mihály, Csüdör si Bózsi. Totodata se aproba decisiunile tablei regesci si ale tribunalului din T.-Muresiului in privinti'a punerei pe peciori liberu a lui Balázsy si a lui Ezekias Nagy. Eliberarea celoru optu secui, ce se aflau in arestu preventivu, a fostu urgitata inca printr'o insciintiare telegrafica, tramisa de catra procurorulu generalu din Budapest'a colegului seu din Tergulu-Muresiului. Trebuie se marturisimu, ca sentinti'a memorata nu ne-a venitu neasteptata. Nu ne-a surprinsu nici candu amu vediutu, ca desi dupa insusi sentinti'a aceea cercetarea inca nu s'a suspinsu, ci are a se continuá contra inculpatiloru pusi pe peciori liberu, totusiu s'au datu publicitatii cu acést'a ocasiune tóte actele dela prim'a si a dou'a instantia referitóre la acestu procesu, ér' cu deosebire si depunerile preveniţiloru.

Dualismulu 'si-a aflatu unu aperatoriu infocatu in ministrulu austriacu Dr. Unger. Acest'a a luatu asuprasi a aperá pe colegii sei din ministeriu contra acuseloru indreptate asupra loru din bancile opositiunei, ér' mai cu séma de catra br. Kellersperg. Diuariele ungurescí sunt fórte multiumite cu cuventarea lui Unger, ér' mai cu séma cu partea aceea a ei, in care a aperatu dualismulu contra tendintieloru centralismului austriacu, alu carui'a representantu e dlu de Kellersperg. Bucuri'a acést'a mare a pressei guvernamentale maghiare, ca s'a gasitu unu ministru, care se pledeze cu atat'a focu si spiritu pentru dualismu este fórte caracteristica. Déca dualismulu este, cumu dicu acele foi atatu de inradacinatu, incatu nu se mai teme de nici unu viscolu, ce lipsa mai are atunci de aparatori cá Dr. Unger, de ce atata bucuria asupra deductiuniloru lui „istorico-dogmatice"? Acestu ministru, vedi ca a aflatu resfoindu prin istoria, ca form'a de statu dualistica nu este impusa cu sil'a, ca nu se datéza numai dela 1867, ci ca a esistatu deja inainte de 1848 si ca acuma ea este numai perfectiunata. „Dualismulu este vechiu, este configuratiunea statului austriacu" dise Unger. Elu vede in acestu vastu si poliglotu imperiu numai doue nisuintie, de cari a fostu desbinatu, nisuinti'a Austriei cislaitane de a incorporá Ungari'a cá provincia, si nisuinti'a contraria a Ungariei de a se isolá si a 'si recastigá deplin'a independentia. Unger cunósce dér' numai unu curentu unguresen si altulu nemtiescu, de aci urméza, ca lui i se pare·form'a dualistica in relatiunile acestoru doue popóre cá cea mai acomodata si nu póte vedé in pactulu cu Ungari'a altu-ceva, decatu numai unu progressu, fiindu-ca prin elu s'a facutu finitu odata pentru totdeauna certeloru continue intre nemti si unguri.

Unger recunósce, ca unitatea statului este o dorintia ferbinte, ascunsa in peptulu fiecarui austriacu si ca ide'a centralisatiunei este poternica, dér' o combate cá necorespundiatória cu realitatea, nebasata in istori'a imperiului. Si aci inse trebuie se distingemu. Ministrulu austriacu nu este contra principiului centralisticu in sine, ci elu este numai contra aplicarei lui faç̧ia cu Ungari'a, cu alte cuvinte, Dr. Unger nu combate centralismulu specialu nemtiescu si unguresců, cumu se esercita elu astadi in gradulu celu mai mare la Vien'a si Budapest'a, ci elu condamna numai tendintiele „mariloru austriaci" de a centralisá intreag'a monarchia cá in timpii absolutismului. Sagetile lui Unger au fostu indreptate mai cu séma asupra lui Kellersperg, de aceea acest'a s'a vediutu indemnatu a face o rectificare, constatandu, ca in cuventarea s'a nu a negatu relatiunea de dreptu de statu cu Ungari'a, si a disu espresu, ca a fostu convinsu in 1867 de necessitatea impacarei cu Ungari'a si numai aceea a pretinsu cá se nu se faca prea multe concessiuni Ungariei. Aceste concessiuni sunt pe cari le combate.

Dér' se trecemu la a dou'a parte a cuventarei ministrului Unger, in care facunduse advocatulu guvernului Tisza, l'a aperatu pe acest'a contra insinuatiunei, ca ar' fi facutu prea mari pretensiuni si prea puçine concessiuni cabinetului austriacu. In cestiunea darei de consumu, dise Unger, isbutiramu noi cu pretensiunile nóstre; in cestiunea bancei dlu Tisza, cu tóte, ca 'si-a fostu datu si dimissiunea, a trebuitu a se supune mai pe urma opiniunei austriace in cele mai capitale puncte, regimulu unguresců a acceptatu mai departe unu tarifu autonomu protectiunisticu, in fine s'a declaratu, ca este aplecatu a face unu compromissu in privinti'a datoriei de 80 milióne. „Vedeti dér' domniloru, catu de multe concessiuni a facutu dlu Tisza guvernului austriacu si nu ne mai diceti, ca tactic'a nóstra a fostu falsa, ca trebuiá se pretindemu mai multu s. c. l." Modalitatea, cumu a luatu in aperare Unger pe Tisza, va contribui numai a dá nutrementu opositiunei maghiare, care lucra la resturnarea acestui'a. Unger a finitu, dicandu: „Déca ve'ti primi legea de banca, veti avé pacea economica si politica, déca inse o veti respinge, veti avé chaotele economicu, resbelulu economicu si politicu. Guvernulu a facutu ce a potutu si crede, ca conscientiositatea pretinde dela adunare, cá se voteze pentru legea de banca." (Aplause in steng'a. Reprobari indelungate si sgomotu in drépt'a.)

Mai·ritatea guvernamentala a parlamentului austriacu a si primitu in fine, dupa-ce a mai vorbitu referentulu Dr. Giskra, care a accentuatu mai cu séma marele serviciu, ce l'au facutu ungurii nemtiloru, contribuindu din resputeri la resturnarea ministeriului Hohenwarth, de basa a desbaterei speciale cu 169 contra la 103 voturi. Este interessantu, ca nici in cuventarea lui Unger, nici in ceea a celorlalti matadori „fideli constitutiunei" nu vine inainte cuventulu „federalismu", tóte argumentele au fostu de astadata directe numai contra tendintieloru reactiunarie centralistice, asupr'a tendentieloru federalistice camer'a vienesa a trecutu la ordinea dilei, candu cu adres'a celoru 32 deputati cechi. Dér' óre se póte dice, ca aceste

tendintie nu ar' mai esiste séu ca ar' fi mai puçinu periculóse. cá ale centralistiloru vechi? Centralistulu din scól'a noua Giskra a respunsu deja la acést'a intrebare, candu a disu: trebuie se damu unguriloru legea de banca, ca-ci ei ne-au scapatu de Hohenwarth.

In A n g l i 'a a produsu caderea fortaretii K a r s mare ingrijire, ca-ci dintre tóte poterile numai Angli'a are interesse in Asi'a turcésca si fiacare pasu, cu care inaintéza russii in Armeni'a, impinge pe Angli'a totu mai multu la actiune de intrevenire. Agitatiunea partiteloru turcofile anglese pentru intrarea in actiune in favorulu integritatii otomane a ajunsu la culme. Totu mai multu ese la lumina, ca Angli'a a remasu isolata in politic'a orientala si ca in momentulu de façia influinti'a Russiei si a Germaniei este preponderanta. Multa bataie de capu 'i face cabinetului anglesu si politic'a Austriei, care inca nu s'a cristalisatu, dér' gravitéza invederatu spre Berlinu si Petersburgu. Esista temere in Londonu, ca planulu ulterioru alu Austro-Ungariei este totu anecsiunea Bosniei. De aceea Angli'a continua seriosu preparatiunile de resbelu, ea voiesce se fia gat'a, candu va veni pelea turcului la impartiéla.

Óre se va face pace inca in anulu acest'a séu nu? Acést'a cestiune de mare gravitate se ventiléza prin tóta press'a européna, fora de a fi dusu pana acumu la unu resultatulu multiumitoriu. Tiarulu russescu se fi disu relativu la faimele cele mai noue de pace: timpurile sunt prea serióse, decatu cá se fia ertatu a face glume. — Se speramu la mai bine, dér' se fimu pregatiti si de mai reu.

Congresulu bisericescu calvinianu.

Conventulu séu congresulu bisericescu alu locuitoriloru de confessiunea helvetica (calviniana) din Ungari'a si Transilvani'a, deschisu la Budapest'a in 15 Nov. a. c., trase cu totu dreptulu asupra'si tóta luarea aminte ce o merita din diverse puncte-de-vedere, precumu se va vedé mai la vale. Dér' pentru-cá se intielegemu si noi pe deplinu marea lui importantia, trebue se premitemu unele date istorice si statistice.

Doctrinele reformatiunei luterane si calviniane au strabatutu indata in secolulu alu 16-lea in Ungari'a si Transilvani'a relative multu mai iute, decatu in multe alte tieri, si in mani'a celoru mai aspre pedepse dictate asupra innoitoriloru de catra guvernulu celui din urma rege alu Ungariei, cadiutu la Mohaciu, ele au fostu adoptate nu numai de catra multi carturari, ci si de glóte mari ale poporului asiá, catu pana la finea acelui secolu protestantismulu apucase a predominá in Transilvani'a si a se intinde tare in Ungari'a. De aici urmara, buna-óra cá si in Germani'a, persecutiuni reciproce, versari selbatice de sange, beluri crunte intre imperatii asiá numiti ai Romaniloru si intre principii Transilvaniei, dupa care apoi resultara conditiunile de pace cunoscute sub titlulu de pacea dela Linz, Vien'a s. a. Persecutiunile inse n'au incetatu nici cu acelea tractate de pace, si fanatismulu religiosu 'si serbà bachanaliile si orgiile sale neincetatu, chiaru pana in secolulu nostru. In Ungari'a propria catholicismulu a predominatu totudeauna. Nu asiá in Transilvani'a, unde rom.-catholicismulu fusese mai de totu esterminatu, éra gr.-orientalismulu strimtoratu peste mesura, ruptu si sfasiiatu din tóte partile, panace lucrulu ajunse acolo, ca la una parte de romani se dede superintendente (episcopu*) calvinescu, carui inse cei mai multi romani nu voiá a se supune, dér' erá pedepsiti fórte aspru; é a mai tardiu luara chiaru dela metropolitulu romaniloru gr.-orientalu juramentulu, ca va introduce in bisericele si scólele romanesci cathechismulu calvinescu, tradusu si tiparitu romanesce in doue editiuni.**)

Inca din sec. alu 16-lea protestantii s'au desbinatu in cateva confessiuni, din care pe la noi au strabatutu a u g u s t a n 'a (sasésca si slavaca), e l v e t i a n 'a (magyar vallás) si s o c i n i a n 'a séu u n i t a r i a n 'a (secuiésca). Tóte acestea trei confessiuni au multu puçinu constitutiune sinodala presbiteriana, unde adeca nu póte fi vorba de daru mai inaltu episcopescu, prin urmare nici de hierarchia cádia cea romana séu cea grecésca. De aici urmédia, ca nici intre diversele diecese protestante nu esista vreo comuniune séu dependentia obligatoria, ci numai voluntaria spirituale; éra dela unu timpu incóce au inceputu se differa diecese de aceeasi confessiune atatu in ritu (puçinu catu este) si in disciplina, catu si in dogme, pentru-ca una parte considerabile de calvini si de luterani a schimbatu, respective omisu unele inchieieturi din vechiulu C r e d e u, de es. dogm'a despre necessitatea Baptismului s. a. Acésta stare destramata nu placù la multi dintr'ensii; deci ei venira la ide'a de a conchiamá unu congresu generale din tóte diecesele c a l v i n e s c i, care se studieze si se caute midiulócele de a ajunge la unitate si comuniune mai strinsa, prin urmare si la solidaritate mai mare intre sinesi façia cu alte confessiuni din tiéra, ba façia chiaru si cu statulu; ca-ci de si protestantii s'au bucuratu de drepturi fórte mari, adeca de autonomia bisericésca minunata, castigata cu sange si sanctionata prin tractate, totusi in dilele nóstre se simtu si ei in multe respecte fórte tare genati de catra statu, carele tinde mereu a centralisá, a nivellá si a strabate pana la altariuri si pana in sanctuariulu familiiloru, precandu in acelasiu timpu indifferentismulu religiosu si chiaru n e g a t i u n e a totala a oricarei religiuni face pasi rapedi si spaimantatori, dandu totuodata lovituri cu pumnulu la orice morala. Éta totu atatea cause de mare importantia, care silira pe capii conducatori ai reformatiloru helvetiani (calvini), cá se se adune intr'unu congresu generale comunu. Alte cause se potu cunósce din proiectulu de organisatiune, care se dete in desbaterea acelei adunari numeróse.

Numerulu reformatiloru calviniani dupa datele statistice din 1 Ianuariu 1870 este in Ungari'a 1,717.085; in Transilvani'a 296.460, adeca in totalu 2 milióne si 13.545 suflete, care dupa nationalitate sunt in partea loru cea mai mare maghiari, de unde si confessiunea calviniana se numesce anume in Transilvani'a „magyar vallás", lege ungurésca, cumu dicu si romanii despre a loru, lege romanésca. In Ungari'a confessiunea calviniana e cunoscuta la poporu si sub numire de „Kálomista vallás".

Membrii congresului adunati in localitatile gimnasiului reformatiloru din Budapest'a, dupace se constituira si 'si alesera de presiedinte pe veteranulu barbatu de statu br. N i c o l a e V a y, acesta 'lu deschise cu unu discursu lungu, care ar' meritá se se védia publicatu intregu, éra dupa aceea comunicà adunarei unu proiectu de organisatiune elaboratu in diecesea dela Dobritienu, de catra care se propunea, cá se se aléga patru comissiuni spre a se ocupá cu examinarea celoru patru parti principali ale proiectului, adeca una comissiune pentru compun rea unoru s t a t u t e, a dou'a pentru sistemisarea noua a c a n ó n e l o r u, a trei'a se védia de unu r e g u l a m e n t u d i s c i p l i n a r i u; a patr'a se aiba a defini relatiunile bisericei calviniane catra statu si catra bisericele altoru confessiuni religióse din acestea tieri. In fine presiedintele atinse si necessitatea confirmarei statuteloru prin monarchu. Scurtu, acestu conventu se fia consideratu, cá adunare constituanta pentru unu congressu definitivu alu bisericei reformate. In epilogulu seu presiedintele observà intr'unu tonu destulu de misteriosu, ca de ani cincidieci, de candu Escel. sa se afla in officiu bisericescu, nici-odata nu a simtitu necessitate asia mare cá tocma acuma, de a se uni si centralisá tóte diecesele loru intr'unu corpu legislativu comunu. Mai tardiu apoi, atatu br. Vay cá presiedinte, catu si alti membrii mai celebri facura allusiune bine intielésa la congressele bisericesci nationali ale romaniloru si serbiloru, ceea ce ar' trebui se ne insemnamu si noi fórte bine, se'i pricepemu sensulu si ne deschidemu ochii mari.

In proiectu se dice intre altele, ca numerulu membriloru congresului calvinescu se nu fia nici mai micu de 100, nici mai mare de 150, la care din Transilvani'a se participe 24. Spesele se se pórte de catra diecese in proportiune. Din fiacare diecesa se se aléga si cate unu professoru. Presiedenti se fia cate doui, unulu bisericescu, altulu miréunu, cu drepturi egali. Dogmele se nu se puna in discussiune.

In desbaterea generala vorbi mai antaiu Ladislau Hegedüs (Vladu Lautarulu), de origine transilvanu, care combatù propunerea, in care se dice, ca la nou'a organisatiune se se cera preinalt'a sanctiune, provocandu-se la tractate si la legi, prin care bisericei protestante i se asigura autonomi'a independenta. Br. Gabr. Kemény (transilvanu) aflà, ca proiectulu prea taia in autonomi'a dieceseloru. Aladár Molnár adópta proiectulu numai cá base de discussiune.

Parochulu Stefanu Fejes (ungurénu) cere si unu c o n s i s t o r i u c e n t r a l e, dér' precumu Hegedüs, asia si elu nu póte suferi se audia, ca dupa nou'a organisatiune statulu va mai avé vreunu dreptu de superinspectiune, ci se fia buna-óra cá in staturile nordamericane, unde nu e permisu, cá statulu se se amestece in afacerile religióse si eclesiastice ale cetatianiloru.

Lad. Tisza vrea congresu centrale, dér' autonomi'a dieceseloru se remana nevatemata. P. Török aflà, ca realisarea proiectului a devenitu fórte urgenta. Sig. Beothy nu vrea cá congresulu calvinescu se se numésca si „nationalu", ca-ci, adauge elu, decandu au valachii si serbii congrese nationali, numirea de n a t i o n a l u mirosa fórte reu, ca este suspecta, adeca mai pe romanesce limpede, la intielesu, cá si cumu numirea de c o n g r e s u b i s e r i c e s c u n a t i o n a l e ar' fi vre-unu lucru de furatu, séu cumu s'a disu in art. 36 din 1566 „tradatoriu" (hitetlenség poenájával büntetessenek). Din contra, Ferd. Ragályi, care este si deputatu la dieta, tocma pretinde, cá si congresulu calvinescu se se tituledie n a t i o n a l u.

Mai vorbira si altii, dér' mai multu repetitiuni, pana ce ajunse ordinea si pe com. Melchior Louyay, faimosulu exministru, care intr'unu discursu lungu desvoltà problemele, ce are se deslege congresulu reformatiloru.

In fine presiedintele resumà, ca proiectulu se adopta de base a discussiunei, ca se va alege in locu de 4 numai una comissiune, ca i se voru dá unele instructiuni, a caroru formulare a remasu pe alta di.

Éta cumu intrara si romanii in congresulu reformatiloru cá Pilatu in Credeu. Una mai observamu, ca nu amu cititu nicairi, cá reformatii se fia cerutu vreo permissiune dela guvernu spre a tiené acelu congresu bisericescu generale si publicu.

---

*) Vedi articlii de lege 36 et 37 din 1566. Art. 13 din 6 Ianuariu 1568. Art. 7 din 1577 si alte legi.

**) A se vedé diplom'a lui G. Rákoczi din 10 Octobre 1643 data metropolitului Stefanu Simionu Popu.

La nou'a organisatiune a comitateloru.

(—) Cu anulu acest'a espira ciclulu de 6 ani, pentru care au fostu alese pe basea articlului de lege XLII—1870 consiliale municipali, séu asia numitele comitete comitatense si oficialatele comitatense séu amploiatii dela administratiunea politica.

Ne sunt inca in viua memoria opintirile romaniloru de pe la finea anului 1871 — candu se alesera consiliale municipali — pentru de a poté alege catu de multi membrii romani in acele consilie. Scimu inse, ca tóte acele opintiri nu ajutara nemica, ca-ci maiestrós'a compunere a legei cu sistemulu ei de virilisti eschide petutindenea possibilitatea, cá in consiliale municipali se ajunga la valóre votulu majoritatii populatiunei municipialoru. Din caus'a acést'a romanii in consiliale municipali, mai petotindenea, si acolo unde facu majoritatea cu totulu precumpanitória a locuitoriloru cutarui municipiu, afora de vreo doue comitate, remasera a fi fórte slabu representati in consiliale municipali, éra la oficii mai numai cá de poména se alese ici colea cate unu romanu.

Acést'a impregiurare mai petotindenea au descuragiatu pe romani, asia catu ei prea puçinu au luatu parte la afacerile comitatense, — lasandu pe domnii situatiunei se dispuna ei despre interessele comitateloru si a locuitoriloru loru dupa placu. Minoritatile romane din consiliale municipali, mai nicairi n'au datu vr'unu semnu de viétia. Si dóra nu gresimu, candu afirmamu, ca vocea romaniloru numai prin consiliulu municipalu alu comitatului Clusiu si prin alu Desiului se audia din candu in candu; in altele inse, si in specie in alu comitatului Albei de josu, care numera atat'a inteligentia, nici de cumu.

Unii si altii, cu cari avuramu ocasiune de a vorbí despre neactivitatea romaniloru din municipia, ne spusera, ca caus'a neamestecarei romaniloru in afacerile municipali este convingerea, ce si-au castigat'o minoritatile romane din consiliale municipali, ca majoritatile maghiare nu lasa se tréca nici o propunere, ce ar' fi in interessulu poporului, ci numai totu ce este in folosulu domniloru; astfeliu romanii mai bine 'si vedu de afacerile loru private si nu'si mai perdu timpulu, facundu si spese cu calatoriile pe la pretoriulu comitatului (prefectura), fora de nici unu scopu.

Scusele acestea sunt in catva indreptatite, inse nu peste totu. Am vediutu casuri, publicate chiaru si in colónele acestei foi, unde majoritatile maghiare s'au retrasu dinaintea adeverului aperatu cu energia prin minoritatile romane, — apoi am vediutu casuri, unde ministeriulu, la recursulu mi-

noritatii romane a schimbatu cate unu conclusu alu majoritatiloru, déca erá asupritoriu pentru populatiunea comitatului.

Totudeun'a am fostu de acea parere, cá in viéti'a municipialoru se luamu parte activa. O minoritate compacta, bine organisata, standu la lupta, de si nu póte dobandi favoruri, póte inse se impedece, cá se nu se faca asupriri prin vreo majoritate prea incrediuta in poternici'a sa. Din acestu motivu mai recomendamu romaniloru, cá cu ocasiunea alegeriloru pentru nouele consilia municipali, cari tocmai acumu decurgu, se se silésca a ocupá atatn terenu, catu numai le este cu potintia.

Dorere inse, ca informatiunile ce ne venu din deosebite parti, ne spunu, ca romanii nostri nici in acele cercuri electorali, unde sunt in majoritate, nu desvólta destula activitate cá se'si aléga pe ai sei in consiliale municipali, éra pe alocurea sunt sedusi in credulitatea loru astfeliu, in catu astépta totulu dela bunavointi'a celorn poternici.

Dér' celu mai poternicu 'ti da catu vré, tu inse acolo, unde ai dreptu, iati atata catu ti se cuvine!

Dela unguri fórte puçinu potemu asteptá. Ei cá de scótere de ochi, voru pune ici colo si cate unu romanu in consilia, — dela sasi apoi nici atata nu potemu asteptá. In comitatulu Brasiovu bunaóra sasii n au alesu nici unu romanu in consiliulu municipalu, ci in cercurile electorali, unde au fostu alegatorii sasi in majoritate, au alesu numai si numai sasi. In astfeliu de impregiurari prudenti'a de viétia pretinde cá si noi se ne incordamu fortiele si se alegemu romani, unde numai potemu alege.

Din Zarandu, 17 Nov. st. n.

Forti'a mai pre susu de tóte! este devis'a contrariloru nostri nationali. La 3/15 Nov. a. c. se intemplà alegerea de membrii comitatensi in comun'a Ciuciu din fostulu comitatu alu Zarandului, pentru comitetulu comitatensu alu Aradului. Se fi vedintu cumu se luptá „man'a" de maghiari de aici pentru reesirea loru, amblandu printre poporu si seducandulu. Inse lauda acelui poporu Zarandanu constantu si necorruptu de contrarii gintei romane, ca-ci si astadata a documentatu, ca sunt romani tari cá stenc'a de granitu in façi'a contrariloru, de óre-ce „man'a" de maghiari nu reusi cu intentiuuile sale pe lenga tóte incercarile, seducerile si amenintiarile, dintre cari cu permissiunea on. redactiuni voiu aminti numai unele:

Dupace se adunà poporulu, 'lu intempinara dnii maghiari Egyed Gyula, pretoru in Halmagiu, Bradi Lipot, procuroru si in fine Zubor Gyula, jude reg. in Halmagiu, cari in nóptea precedenta alegerei, 2/14 spre 3/15 Nov. 'si impartisera siedulele prin servitorii si uneltele loru in tóte comunele. In aceste siedule erá pusu numai unu romanu si patru maghiari, éra noi aveamn in siedulele nóstre patru romani si unu maghiaru, adeca pe pretorole Egyed. Vediendu densii, ca astfeliu sta lucrulu, incepura cu vorbe blande si lingusiri, pe lenga preoti si invetiatori, inse acesti'a, cari totudeauna au fostu conducatori poporului romanu, nu se amagira de vorbele cele dulci a'e domniloru maghiari, ci remasera neinfrangabili cá adeverati apostoli ai natiunei loru.

Dupa-ce se convinse „man'a" de maghiari, ca cu momele nu voru reesi, incepura cu amenintiari din tóte partile sub feliurite preteste, de-o parte procurorulu cu inchideri, de alta parte judele reg. Zuboru, dicundu catra poporu, ca elu e pe man'a loru. De alta parte pe preoti si invetiatori ii amenintiá, ca nu voru fi prea multu in oficiulu, ce'lu ocupa, cá si candu dela unu jude reg. ar' depinde preotimea si invetiatorii! Furi'a cea mare a loru nu se póte descrie. — De aveau potere, precumu nu o au, apoi de siguru nici unu preotu si invetiatoriu nu veniea acasa la ale sale nesuspendatu. Maghiarii diceau, ca astadi tóta poterea e in man'a loru si ei ne potu face mare reu. In fine amenintiarile ne mai potendule innadusi in pepturi, se apucá judele reg. Zuboru de preotulu din Plescuti'a Ioanu L. Farcasiu, care conducea poporulu, intrebandulu, ca de ce l'a stersu afara din siedulele impartite la poporu si amenintiandulu in totu modulu, ér' preotulu respectivu nu ia remasu datoriu cu nimicu dlui jude reg. In fine vediendu, ca nici amenintiarile nu folosescu, incepù procurorulu Bradi Lipot cu persecutari a luá cu insielatiune, éra unde nu folosiea cu forti'a siedulele nóstre dela poporu si a'lu sili se primésca pe ale loru. Contra acestoru apucaturi intrevenira preotimea si invetiatorii, inse astadata amenintiara cu inchidere pe Nicolau Feieru si Tom'a Nicóra.

Nu ne miramu de maghiari, ca ne voiescu reulu, pentru-ca astfeliu sunt ei dela natur'a loru, dér' ne miramu de notariulu din Banesci, romanu venitu acolo in anulu acest'a, ne pare reu mai tare de numele de romanu, ce si'lu insusiesce, blamandune natiunea. Acestu notariu e St. Ioanescu, nepotulu fostului comite supremu alu Zarandului, familia onorabila, inse notariulu respectivu cá unu basibozucu nu afla de lipsa a se luptá pentru si in rondu cu poporulu, ci se face unélt'a cea mai fidela contrariloru nostri pentr'unu osu de rosu, amenintiandu si elu mai tare decatu maghiarii poporulu si seducandulu. Poporulu din notariatulu lui de frica, cá de unu cerchezu, a si votatu contra consciintiei sale, pentru candidatii maghiari! —

In fine me miru de conferinti'a candidatóre, cumu a potutu candidá pe preotulu Vusdea, sciindu ca'i sub cercetare politienésca, ca-ci s'a potutu prevedé, ca elu de siguru pentru interessulu seu propriu nu va conlucrá cu noi contra inimiciloru, cá se 'si dobandésca grati'a loru. Apoi o si patiramu cu elu, ca-ci ómenii din parochi'a lui, adeca din dóue comune, toti pana la unulu votara pentru candidatii maghiari, inse pe lenga tóte incercarile contrariloru amu reesitu cu candidatii nostri.

Zarandanulu.

Bai'a-de-Crisiu, in Nov. 1877.

Tristulu anunciu despre mórtea illustrului barbatu A. Papiu-Ilarianu, ce a strabatutu tóte unghiurile Romanimei, a petrunsu si pana la noi si ne-a sfasiatu pepturile, ne-a intristatu anim'a, vediendu, ca in tempurile cele mai cercate sórtea fatala ne lipsesce de conducatori, de mentori! Si acumu cumu se ne esprimamu noi condolenti'a si recunóscinti'a façia c'unu barbatu cá Ilarianu? Tóta consolarea in casuri de aceste se afla la Sanctuariu!

Dreptu aceea in 11 ale curentei, dupace prin preotulu rom. L. Iancu se anuncià, ca pe diu'a indicata, dupa celebrarea ss. lithurgie va urmá si celebrarea Parastasului pentru repausatulu in Dlu. Al. P. Ilarianu, tóta inteligenti'a romana si ceilalti credintiosi din locu si doui preoti din comunele vecine se presentara in biseric'a romanésca de aici, pentru de a asistá la acést'a solemnitate trista.

Coliv'a erá asiediata sub drapelulu libertatii si sant'a cruce. Ceremoni'a se fini printr'o cuventare, rostita de preotulu localn, alu careia cuprinsu e urmatoriulu:

„Semper honos nomenque tuum
Laudesque manebunt."
(Virg. in Aeneidele sale lib. I, v. 613.)

„Precumu gradinariulu 'si afla tóta bucuri'a in florile ce le cultiva, intocmai si una natiune tóta bucuri'a si-o afla in barbatii sei culti si luminati. Cultur'a pentru unu poporu e aceea, ce e lumin'a pentru intunerecu, prin cea de antaia se desvólta popórale, éra prin cea din urma se da tutuoru fiintieloru unu aventu corespondietoriu maretiului conceptu de a fi!"

Marele Creatoriu, in nemarginitulu seu conceptu, la inceputu a pusu lumin'a, cá asia fiintiele succedindo se-i póta admirá potestatea sa divina, si nu fora de succesu, ca-ci omulu, guvernatoriulu fiintieloru pamentesci, de-si prin pecatu a fostu lipsitu de placerile una data date, de-si prescrisu, totusi in fine, prin ajutoriu divinu pricependusi scopulu crearei sale, a premaritu pe creatorele seu, ce i-a inspiratu scantéu'a cea divina sufletulu, ratiunea, pe carea cultivandu-o a ajunsu la cunoscinti'a de sene pe lenga sustienerea prescriptiunei. urmata dupa caderea in pecatu: „Tu intr'u sudórea façiei tale-'ti vei castigá panea de tóte dilele", unde pe lenga panea naturala e de a se intielége si panea spirituala, pe carea, cea din urma ni-o castigamu in biserica si scóla, urmate si acestea din premaretiulu si santulu conceptu a Atotupotentelui Ddieu, care a fostu totudeuna si va fi in veci, caruia se cuvine onórea si marirea!

Aci urmédia celu facutu in tempu si care in acelasiu trece — omulu. Precumu e si sunt fasele unei flóre, asia sunt si fasele, la care e espusu si prin cari are de a trece omulu; ceea primaver'a resare, ver'a se desvolta, infloresce, éra tómn'a cadiendu se preface in pamentu, cest'a adeca omulu, se nasce, cresce, se perfectioneza in catva, in fine are de a se supune prescriseloru s. Scripture: „Din pamentu esti facutu si in acelasiu te vei intórce." Precumu intre plante sunt, cari aducu folósa intreite muncitoriului, asia si intre ómeni sunt, cari talentii primiti 'i folosescu mai multu, de catu li se cere, spre binele patriei si natiunei, pe cari nu suntemu in stare de a'i pretiuí, stimá si onorá. Acest'a este natur'a umana I. m.!

Natur'a umana este inse si aceea de a fi „liberu", insusire primita dela insusi Creatoriulu seu. Omulu este nascutu pentru libertate, pace si fericire — dice abatele Mitraud — si totusi pretotendenea e sclavu, in lupta, si nenorocitu. Domnu alu pamentului, care este regatulu seu, vietiuesce mai multu cá unu sclavu, de catu domnesce cá unu suveranu. Elu vine pe pamentu golu si nimicu nu-i este datu, fora se nu'lu smulga cu forti'a séu se'lu ude cu sudori. Dá! omulu este nascutu pentru libertate, trebue se si-o mantiena cu sudórea fruntei sale; dá! omulu vine golu, si déca voiesce se fia investmentatu, trebue se muncésca, se castige cu inteligint'a sa, cu braçiale sale, cu talentele sale, vestmintele, cari se'lu acopere.

Astadi ne-amu presentatu I. m. la altariulu Domnului, pentru a ne aduce omagiale de recunoscintia si reputatiune, unuia dintre cei mai mari liberali si celebru barbatu de statu, si potemu dice cu dreptu cuventu unuia dintre luptatorii si redesteptatorii romanismului, multu meritatului de patria si natiune, istoricu si literatu romanu, unuia dintre liberatorii natiunei romane, decedatului in Domnulu: Alesandru Papiu-Ilarianu, repausatu in Domnulu in 23 Octobre a. c. in Sibiiu.

Fiiulu de principiuri a lui Barbes, care, vediendu se lipsitu de tóte prospectele de a se mai vedé odata liberu, esclamà: „Tu scii, o Ddieule, ca am unu sufletu si o anima, ce cultivéza o unica dorintia, si acést'a este, ca inainte de a parasí acést'a vietia, se mai potu odata participá la aceea lupta mare, ce se va incinge pe pamentu, intre dreptate si nedreptate, intre libertate si despotismu, inca odata se mai potu inverti arm'a sciintiei in numele egalitatiei si alu scumpei mele patrie." (Aci urmédia biografi'a repausatului.)

Asiadér'a a disparutu marele barbatu, lumin'a romanismului, a fostu rapitu din midiuloculu romanimei, atunci candu pe departe erá se-si védia fructulu osteneleloru sale, pe atunci candu erá mai oportunu si se vedea necessariulu de unu atare barbatu, ce erá menitu de provedintia pentru de a serví cá conducatoriu, si póte pentru totudeuna eliberatoriu alu natiunei romane. Barbatu, care de a si cadiutu candva, n'a suferitu naufragiu, luptandu pentru una causa justa, sub drapelulu libertatii si credintia in Ddieu, deci mortea pentru atari ómeni nu póte se fia, decatu numai o usia ce conduce la nemorire, si despre care cu dreptu cuventu potemu dice cu strabunulu Virgiliu: „Semper honos nomen quetuum laudesque manebunt!" Decedatulu in Dlu inse esclama:

Ca-ci pentru tiéra, pentru alu ei bine,
Vieti'a-mi tóta eu mi-am jertfitu
Deci totu romanulu faca cá mine
De vrea se móra prea fericitu! T.

Noutati diverse.

— (Maghiarisarea romaniloru prin Vándory Lajos.) Dér' mai antaiu cunósceti dv. pe acelu Ludwig Wanderer? Cumu nu, candu elu este acela, care deschise in érn'a trecuta in capital'a Romaniei diariulu maghiaru „Bukuresti Hiradó", cu scopu de a castigá pe natiunea romanésca in favórea turciloru, séu celu pucinu a invrasmasí pe romani intre sinesi. Dupace chiaru ungurii de acolo ii intórsera dosulu; dupace'lu si mai simtira. ca scrie in afara cele mai marsiave calumnii, ne pomeniramu cu elu in orasiulu sasescu Sighisiór'a. Aci grij'a sa cea de antaiu fù, cá se agitedie pentru infiintiarea unui diuariu in dóue limbi, adeca maghiaro-nemtiescu, cu scopu cumu spune elu insusi, „cá se invetie pe sasi omenia, se nu'i lase cá se aspire in afara, adeca se nu sufere cá se se faca tradatori de patria (kifelé aspiraló), nici se fia intriganti (egyenetlenséget gyártó), ei se se faca patrioti buni. („Kelet" Nr. 264.) Dupace facù si in Sighisiór'a fiasco cu fantasiile sale, dn. Wanderer ajunse la Dev'a, unde'lu apucara alte fantasii si mai volburóse. Acolo adeca elu luà de scurtu pe maghiari, ca de ce nu maghiarisédia pe valachii din comitatulu Hunedórei. Maghiarii inse'i spusera, ca dieu valachii nu vreu se fia maghiarisati, uitara inse cá se adauga, ca maioritatea loru stà din romani renegati, cunoscuti si aratati cu degetulu de catra romani, prin urmare, ca acestia candu 'iar' sili la ungurésc'a, le ar' respunde la momentu: Ci ca domnisiorule, nu te mai preface, ca nu scii romanesce, parcà noi nu ti-am cunósce neamu de neamulu dtale de colea dela Baru, dela Pui, mai din Silvasiu, din Poieni, dela Zaicani, din Clopotiva, dela Glodu, din Balomiru, din Besanu si Farcadin, din Buciumu si dela Zaicu, din Barcea si din Baci'a, din Muncelu si Fagetielu, dela Dobr'a si Ili'a, Nadasdi'a si din Mada, din Luncani si dela Streiu, totu comune de ale nóstre. Dér' dn. Wanderer nu vrea se scia de altu-ceva, decatu numai ce'i spunu gargaunii lui, si asia infruntà de nou pe acei renegati, ca de ce nu maghiarisédia. Cumu? Ii invétia totu elu, dicundu-le se asculte de comand'a lui si se nu vorbésca cu romanu ro-

manesce, ca elu a cercatu cu càrciumarés'a de romanu din Dev'a si aceea pe catu este de frumósa, pe atatu l'a intielesu de curendu in cinci minute. („Kelet“ Nr. 267.)

— (Insulte fórte urite) au inceputu se ésa de nou asupra romaniloru in cateva corespondentie si reviste publicate cá dela Bucuresci in diuariulu „Kelet“. Nimicu nu a remasu nebatjocuritu, ministrii, partite, diuarie, armata, resiedinti'a domnésca in interiorulu seu, éra in cele din urma chiaru si conservativii de candu 'si publicara program'a loru. Din toti inse nimeni nu este insultatu asia reu cá Moldovenii, despre carii se dice, ca de naintea a doui unguri au fugitu si s'au ascunsu toti fetiorii dintr'unu satu intregu, si ca pe Moldoveni, candu audu strigandu-li-se, ca „vinu ungurii“, ii ia tremurulu de frica si se punu pe fuga. (Vedi cateva reviste dela Bucuresci in „Kelet“ dela Nr. 250—267.)

— (Deficitu in cass'a municipala din Clusiu.) In Nr. 87 comunicaramu budgetulu Brasiovului; se atingemu aci si pe alu Clusiului. Veniturile acestei cetati sunt preliminate pe a. 1878 cu 276,998 fl. 63 cr., éra spesele cu 336,292 fl. 25 cr., prin urmare deficitu 59,293 fl. 62 cr. Buna economia! Intrebarea, ca de unde se se copere acelu deficitu apasatoriu, fu deslegata asia, ca se decise unn aruncu de 30% la florinulu de contributiune, din care ar' esi 56,400 fl., éra restulu de vreo 3000 fl. se'lu copere indirectu, adeca din subventiunea de 6000, ce se da scóleloru mici confessionali, se se taie 3000 fl., ca dascalii potu se traiésca si déca voru maucá numai cateodata pe di.

— (In Clusiu s'a deschisu estimpu una espositiune istorica de productele industriei vechi.) Scopulu este, cá se se arate starea de civilisatiune vechia a Transilvaniei pe terrenulu industriei. Ide'a in sinesi nu credemu se corespundia scopului asia, precumu trebue se si'lu cugete cineva. Voiti se aflati originea fiacarei manufacturi adunate in acea espositiune? Apoi aci nu e nicidecumu de ajunsu, cá se'ti trimétia numai locuitori transilvani acelea vechituri, séu déca voiti se le diceti anticitati, ci ei trebue se si fia obligati pe onórea si caracterulu loru a documentá, ca flacare manufactura esise din lucratoriile si din manile ardeleniloru indigeni, se nu fia de cele cumparate din strainatate si astadi aflate in possessiunea familiiloru, care le heredisera dela mosi de stramosi. Transilvani'a in partea sa cea mai mare n'a avutu nicicodata alta industria, decatu pe cea de casa, de prim'a necessitate, éra in Sasime a fostu industri'a mica nemtiésca, grósa, necioplita, adusa de seculi din Germani'a si Flandri'a asia precumu o avusera popórale germane inainte cu cateva sute de ani. Pe acelea ramuri de industria poporulu sasescu si-a castigatu privilegiuri aprópe esclusive, pe care le-a sciutu apará cu cea mai mare grija si gelosía Aristocrati'a tierei a despretiuitu, cá cele mai multe aristocratii, ori-ce industria, lasandu-o cá si patricianii Romei antice, pe manile sierbiloru (sclaviloru). Poporulu romanescu si-a conservatu numai industri'a sa millenaria, adusa in Daci'a de colonii, inavutita numai cu cateva ramuri cerute de natur'a tierei, de referintiele climatice ale ei, éra mai departe chiaru se fia voitu a cultivá ramuri de industria superióra, nu'lu lasá positiuuea politica, in care ajunsese. Industri'a poporului ungurescu o vedemu cu ochii nostrii, care este ea pana in diu'a de astadi, mica, neinsemnatória, de prim'a necessitate.

— (Hymen.) In 24 l. c. va avé locu in Orade'a-mare cununi'a dlui Dr. Ioanu Neagoe medicu in Brasiovu cu domnisiór'a Veturi'a Romanu, fiic'a dlui advocatu Iosifu Romanu.

Ajutoria pentru raniti.

Clusiu, 19 Nov. st. n.

Onorate dle Redactoru! Bravur'a junei armate romane cea recunoscuta de tóta lumea culta, implu péptulu nostru de cea mai justa fala nationala si suscita de nou cele mai viue simpathii catra bravii nostri frati romani de peste Carpati. Totu intr'aceea mesura cresce inse si compatimirea nóstra catra eroii cei vulnerati ai acestei armate, a caroru dureri si suferintie in mii de resunete strabatu la noi cu cuvintele: „Noi ne impliniramu detorinti'a nóstra catra scump'a nóstra mama; impliniti si voi a vóstra!“ Se póte dér' cá se resiste cineva unui atare impulsu de pietate egregia si amóre adeverata chrestinésca? Le póte acestea sugrumá ticalosi'a, angustimea sufletului, orbi'a si egoismulu omenescu? Pietatea si legatur'a de sange e un'a lege santa naturala, ce o ataca numai celu degeneratu din societatea omenésca. Romanulu dice si tiene, ca: sangele apa nu se face si astfeliu simtiendu depuseramu de nou denariulu nostru pe altariulu amórei chrestinesci, espedandu astadi modestele nóstre ofrande pe sém'a vulneratiloru nostri frati la loculu competinte.

Ve rogu dér', dle Redactoru, a publicá urmatórea

II-a list'a pentru oferte in favórea vulneratiloru armatei romane, adunate prin subscris'a in Clusiu:

Junimea studiosa romana din Clusiu 10 fl., Franciscu Lehar c. r. diriginte de capel. mus. 2 fl., Mari'a Iliesiu 5 fl., Gabrielu Manu jun., advocatu 5 fl., Ananie Trombitiasiu 5 fl., Vasiliu Resiescu 5 fl., Vasiliu Almasianu 5 fl., Iulian'a Francu 10 fl., Sugár Iosefu 1 fl., Dr. Czikmántori Otto 1 fl., Dr. Gregoriu Silasi, prof. 5 fl., Ilian'a Macedonfi 2 fl., V. Porutiu 2 fl., Iosifu Rusu 2 fl., Ioanu Popu 2 fl., Cuibusu 1 fl., Laurentiu Iuhász 1 fl., I. Oprisiu 1 fl., Catarin'a Popu n. Fiiipescu 5 fl., Mari'a Turcu 1 fl., Aureli'a Albini din Cutu 1 fl., Corneli'a Albini din Cutu 1 fl., Nin'a Vestemianu 2 fl., Ioane Petreanu 5 fl., Prodanu, preotu in Somosfaleu 1 fl., Ioanu Mariasiu 1 fl., Gavrilu Popu, protopopu in Clusiu 1 fl., Ladislau Popu 1 fl., Dr. Aureliu Isacu 1 fl., Unu preotu 1 fl., Altu preotu 1 fl., Ioanu Chesieli Dragomiru 5 fl., Victoru Rusu, prof. 5 fl., Stanu Todoru, jude com. Marisiela 5 fl., Teresi'a Baldi 2 fl., Todora Glig'a 50 cr., Georgiu Dnnc'a 20 cr., Simionu Óncea 20 cr., Teodoru Bargur'a 10 cr., Ioanu Marcusiu 20 cr., Andreiu Pecurariu 10 cr., Nicolae Critianu 20 cr., Teodoru Borosiu 20 cr., Iosifu Mustea 20 cr., Ioane Germanu, parochu in Sombotelicu 10 fl., Mari'a Mehesi 1 fl., Domsi'a 2 fl., Alesandru Lázár 2 fl., An'a Dumbrav'a 2 fl. Sum'a totala 122 fl. 90 cr.

In scame: Dn'a Teresi'a Baldi 86 dekagrame, An'a Dumbrav'a 1 kilogr.

Din sum'a de susu se cumperara 250 franci cu 120 fl. ér' restulu se intrebuintia pentru espedare.

Clusiu, 10 Nov. 1877.

Láttam. Simon m. p., polgármester.

Mari'a Iliesiu, colectanta.

Sibiiu, 5/17 Nov. 1877.

Multu stimate dle Redactoru! Ve rogu se binevoiti a publicá in colónele pretiuitului D-vóstre diurnalu numele contribuitoriloru de bani pentru ostasii romani raniti in resbelulu teribile russo-romanu contr'a Turciei, si anume sumele ce mi s'au tramisu prin dn'a Cecili'a Hocmanu nasc. Mihali din comun'a Rosi'a colectate dela urmatorii:

Simione cavaleru de Balinth, protopopu 2 napoleoni, Carolin'a Balinth, protopopésa 1 napoleonu, Cei de susu pentru nepoti si nepóte Ene'a Hodosiu 1 taleru à 1 fl., Letiti'a Hodosiu 1 taleru, Sabin'a Hodosiu 1 taleru, Ales. Hodosiu 1 taleru, Brutus Hodosiu 1 taleru, Ulpiu T. Hodosiu 1 taleru, Nerv'a Hodosiu 1 taleru, Rom'a Victori'a Hodosiu 1 taleru, Nicolau Mestecanu, parochu 2 fl., Min'a Almasíanu 1 fl., Ioane Almasianu 2 fl., Alesandru Almasianu 1 fl., Ioaniche Almasianu 1 fl., Iulian'a Almasianu Galgotiu 1 fl., Galgotiu 1 fl., Elen'a Heteu 1 fl., Mari'a Balinth 10 franci, veduv'a Cecili'a Hocmanu nasc. Mihali 10 franci, Simeonu Cajanu, medicu montanu 10 frci, Eufimi'a Cojanu 10 franci, Iosifu Jurc'a 10 franci, Catarin'a Jurc'a 10 franci, Ioanichiu Crisianu 2 fl., Ioane Davidu 1 fl., Ioane Ebergeni 3 fl., Ioane Corpade 2 fl., Dionisiu Corpade 1 fl., Ioane Suciu, caplanu 20 franci, Eugeni'a Suciu, capelanésa 2 taleri, Ioane Vladu 1 galbinu austr., Ioviti'a Babutiu 2 fl., Simeone Henzelu 3 taleri, Ciur'a Candinu 1 fl., Oprisi'a Lizi 1 fl., An'a Cumanu 1 fl., Remu N. Begnescu 50 cr., Ioanu Dreganu 1 fl., Grav'a Veronic'a 1 fl., Sidoni'a Rosiu 1 taleru, Faustin'a Albini 2 fl., Georgiu Cosm'u 3 fl.

Sum'a: 17 napoleoni = 140 lei, 1 # austr., 14 taleri à 1 fl. si 30 fl. 50 cr. in v. a., pentru care esprimu totuodata generosiloru contribuitori multiamita cordiala. — Sibiiu, 5/17 Nov. 1877.

Iudit'a Macellariu, colectanta.

Din Maramuresiu. Valeni, 26 Oct.

Onorabile domnule Redactoru! Me rogu se binevoiti a inaintá la loculn destinatiunei sale sum'a alaturatá de 4 fl. 47 cr., care s'a adunatu cu urmatórea colecta, ce ve tramitu in copia:

Sageti, 9 Oct. 1877.

„Colect'a Nr. 1 in favórea ostasiloru romani raniti cari pentru legea romanésca si chrestinesca, pentru viitoriulu Romaniei si alu natiunei romane 'si versa sangele pe campulu de lupta:

Unu aparatoriu de patria 1 fl. 1 cr. v. a., Teodoru Margineanu 1 fl. 1 cr., Unu aparatoriu de patria 7 cr., Ioanu M., docinte 8 cr., Unu tieranu 10 cr., Unu studinte 20 cr., Ioanu Iug'a 60 cr., Ioanu Iusco 1 fl., Unn cive berbesceanu 30 cr. si Unu docinte romanu 10 cr. Cu totulu sum'a de 4 fl. 47 cr. v. a.

Colect'a Nr. 1 cu datulu Sageti, 9 Oct. 1877, in care s'a adunatu sum'a de 4 fl. 47 cr. v. a. dela 10 insi in diu'a de astadi se inchiaie, deórece colectantele 'si schimba conditiunea. Valeni, 26 Oct. 1877. T. Margineanu. A. Siant'a.“

Primiti s. c. l. Teodoru Margineanu.

Nr. 8179—1877. 2—3

Publicatiune.

In urm'a ordinatiunii din 20 l. tr. Nr. 42700 a inaltului ministeriu r. u. pentru apararea tierii in curendu se incepu pregatirile pentru presentarea recrutiloru din a. 1878 pentru comun'a orasiului Brasiovu.

La presentarea recrutiloru in a. 1878 sunt prin acést'a convocati feciorii apartienetori la Brasiovu ai clasei 1 de etate nascuti in anulu 1858, apoi acei feciori brasioveni ai clasei 2 si 3 de etate din anii 1857 si 1856, cari sunt inca obligati la presentare si nu au implinitu inca de totu obligamentulu militariu.

Dupa § 42 alu art. de lege XL din a. 1868 toti feciorii din cele trei clase de etate a aniloru 1858, 1857 si 1856, cari sunt obligati la presentare in a. 1878, sunt indatorati a se insciintiá cá obligati la aparare prin graiu ori in scrisu, séu prin parintii, rudele ori tutorii loru pana la **25 Novembre 1877** la 6 óre dupa amédi la despartiamentulu pentru afacerile militaresci alu acestui magistratu in localitatea de asentare din fundulu curtii politiei.

Si cei indatorati la aparare, cari in a. 1777 au fostu in clasea 1 si 2 de etate din cause familiari pe lenga reclamatiune eliberati vremelnicesce de servitie militaresci efective, inca au a se insciintiá la loculu amintitu pana la terminulu defiptu.

Sub decursulu tempului defiptu si la loculu aretatu sunt de asemenea indatorati a se insciintiá in persóna luandusi cu sine documentele de acasa toti feciorii straini aflatori aici, cari in cele trei clase de etate a aniloru 1858, 1857 si 1856 sunt obligati la presentare pentru a. 1878.

Acést'a se aduce la cunoscintia publica cu acea observare ca dupa determinarile §-lui 42 alu art. de lege XL din a. 1868 cei-ce voru lucrá in contra acestoru ordinatiuni de insciintiare sub decursulu aretatu, firearu indigeni ori straini, se voru pedepsi cu o pedépsa in bani pana la 100 fl. v. a., ér' la casu de neavere cu arestu de 20 dile.

Brasiovu, 9 Novembre 1877.

Magistratulu cetatii.

Pretiurile piatiei

in 23 Novembre 1877.

	Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea	8.70
	midiulocu	8.20
	de diosu	7.60
Mestecatu		7.15
Secara	frumósa	6.10
	de midiulocu	5.80
Ordiulu	frumosu	4.80
	de midiulocu	4.50
Ovesulu	frumosu	2.90
	de midiulocu	2.80
Porumbulu		5.10
Meiu		6.10
Hrisca		—.—

Hectolitre.	fl. cr.
Mazerea	6.10
Lintea	—.—
Fasolea	6.—
Cartofi	1.30
Sementia de inu	11.—
1 Chilo.	fl. cr.
Carne de vita	—.36
„ de rimatoriu	—.44
„ de berbece	—.20
100 Chile.	fl. cr.
Seu de vita prospetu	42.—
„ „ „ topitu	—.—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 23 Novembre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.45
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.85
Losurile din 1860	112.60
Actiunile bancei nation.	812.—
„ instit. de creditu	209.25
Londr'a, 3 luni	118.55

Oblig. rurali ungare	78.75
„ „ Banat-Timis.	77.60
„ „ transilvane	76.40
„ „ croato-slav.	85.—
Argintulu in marfuri	106.50
Galbini imperatesci	5.64
Napoleond'ori	9.51
Marci 100 imp. germ.	58.60

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.